PATVIRTINTA
Joniškio rajono savivaldybės tarybos
2017 m. balandžio 28 d. sprendimu Nr. T-94

JONIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS VYKDOMŲ VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS FUNKCIJŲ ĮGYVENDINIMO 2016 METŲ ATASKAITA

I SKYRIUS
BENDRA INFORMACIJA APIE SAVIVALDYBĖS GYVENTOJŲ SVEIKATOS BŪKLĘ

Informacija apie Joniškio rajono savivaldybės gyventojų sveikatos būklę pateikiama Joniškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaitoje, patvirtintoje Joniškio rajono savivaldybės tarybos 2017 m. sausio 26 d. sprendimu Nr. T-14 „Dėl Joniškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos 2015 metų ataskaitos patvirtinimo“ (ataskaita pridedama).

II SKYRIUS
SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS FUNKCIJOMS VYKDYTI ĮTAKOS TURĖJUSIŲ VEIKSNIŲ APŽVALGA

PIRMASIS SKIRSNIS
VEIKSNIŲ APŽVALGA

Eil. nr.	Veiksnio pavadinimas	Poveikis	Pasiūlymai (LR sveikatos apsaugos ministerijai, savivaldybės tarybai)
Išoriniai veiksniai			
1.	Nereglamentuota visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų kokybės vertinimo sistema, trūksta mokslu grįstų intervencijų.	Nėra unifikuotų visuomenės sveikatos paslaugų vertinimo kriterijų, vieningos gerosios ir (ar) blogosios patirties dalijimosi sistemos, kuri padėtų teikiant kokybiškas visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas.	Parengti visuomenės sveikatos priežiūros teikiamų paslaugų kokybinius ir kiekybinius vertinimo rodiklius ir jų stebėsenos bei vertinimo sistemą.
2.	Neadekvatus visuomenės sveikatos finansavimas lyginant su asmens sveikatos priežiūra, kuri yra finansuojama iš privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšų.	Nepakankamas visuomenės sveikatos finansavimas.	Iš privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšų finansuoti ne tik asmens sveikatos priežiūros paslaugas bet ir visuomenės sveikatos paslaugas.
3.	Administracinė našta	Pertekliniai informaciniai įpareigojimai: dėl ataskaitų dažnumo, prašomos informacijos turinio, pateikimo terminų.	

4.	Šalies gyventojai nėra skatinami sveikiau gyventi.	Vis dar labai didelės išlaidos skiriamos ligų gydymui, o ne ligų prevencijai.	Per privalomąjį sveikatos draudimą skatinti gyventojus gyventi sveikiau.
Vidiniai veiksniai			
1.	Joniškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras turi licenciją visuomenės sveikatos priežiūros veiklai vykdyti.	Organizuojami Privalomieji pirmos pagalbos, higienos įgūdžių sveikatai mokymai rajono gyventojams.	Gerėja rajono gyventojų žinios apie pirmos pagalbos teikimą ir higienos įgūdžius.
2.	Mokinių sveikatos rodiklių stebėsenai sukurta ir įdiegta kompiuterizuota duomenų bazė.	Sukurta ir įdiegta vieninga vaikų sveikatos stebėsenos informacinė sistema, skirta sistemingam vaikų sveikatos būklės stebėjimui ir kryptingam sveikatos politikos formavimui ugdymo įstaigose.	

ANTRASIS SKIRSNIS
INFORMACIJA APIE VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS FUNKCIJAS SAVIVALDYBĖJE VYKDANČIAS ĮSTAIGAS IR SPECIALISTUS

1. Visuomenės sveikatos priežiūras funkcijas rajone vykdo Joniškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras (toliau – Biuras). Biuras yra biudžetinė įstaiga, pavaldi Joniškio rajono savivaldybei. Įstaigos kodas 301541296, adresas – Vilniaus g. 6, Joniškis.

2. Biure dirba 9 specialistai, kurie užima 7,85 etatus. Dauguma specialistų dirba nepilnu darbo krūviu, vaikų ir jaunimo sveikatos priežiūros specialistas aptarnauja ir Joniškio rajono ikimokyklines ugdymo įstaigas.

Informacija apie specialistus, vykdančius savarankiškąsias ir valstybines (valstybės perduotas savivaldybėms) visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas ataskaitinių metų gruodžio 31 d. pateikiama lentelėje.

Eil. Nr.	**Savivaldybės visuomenės sveikatos biuro specialistai**	**Patvirtintų pareigybių skaičius**	**Užimtų pareigybių skaičius**	**Fizinių asmenų pagal amžiaus grupes skaičius**			
				Iki 44 metų amžiaus	**45–54 metų amžiaus**	**Daugiau nei 54 metų amžiaus**	**Iš viso**
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
1.	**Valstybines (valstybės perduotas savivaldybėms) visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas vykdantys specialistai*:**	**7,85**	**7,85**	**3**	**4**	**3**	**10**
1.1.	Visuomenės sveikatos priežiūros specialistas, vykdantis visuomenės sveikatos priežiūrą ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokyklose ir profesinio mokymo įstaigose mokinių, ugdomų pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas;	5,35	5,35	1	3	3	7

1.2.	Vaikų ir jaunimo sveikatos priežiūros specialistas;	0,5	0,5	1	-	-	1
1.3.	Visuomenės sveikatos stiprinimo specialistas;	1	1	1	-	-	1
1.4.	Visuomenės sveikatos stebėsenos specialistas.	1	1	-	1	-	1
2.	**Savarankiškąsias visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas vykdantys specialistai ***	-	-	-	-	-	-

*Pateikiami duomenys apie visuomenės sveikatos funkcijas vykdančius visuomenės sveikatos priežiūros specialistus konkrečioje savivaldybės teritorijoje

3. Biuras bendradarbiavimo sutarties dėl valstybinių (valstybės perduotų savivaldybėms) ir/ar savarankiškų visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų vykdymo su kita savivaldybe neturi.

TREČIASIS SKIRSNIS
SAVIVALDYBĖS INFORMACIJA APIE 2016-TŲJŲ METŲ SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS FUNKCIJŲ ĮGYVENDINIMO TIKSLUS, UŽDAVINIUS BEI PRIEMONĖS

Joniškio rajono savivaldybės 2016-2018 m. strateginiame veiklos plane numatytas visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų įgyvendinimo tikslas – užtikrinti sveikatos apsaugos paslaugų plėtrą. Tikslui pasiekti numatytas uždavinys - įgyvendinti sveikatinimo veiklos priemones. Uždaviniui įgyvendinti 2016 metais buvo vykdomos 3 priemonės:

1. Visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos rėmimas.
2. Visuomenės sveikatos stiprinimas ir stebėsena.
3. Mokinių visuomenės sveikatos priežiūra.

Visuomeninės sveikatos rėmimo specialiosios programos rėmimo priemonė skirta bendruomeniniams visuomenės sveikatinimo projektams finansuoti iš aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšų. 2016 metais buvo finansuota 16 projektų, skirtų alkoholio, tabako ir kitų psichoaktyvių medžiagų vartojimo, psichikos sveikatos stiprinimo, užkrečiamųjų ir neinfekcinių ligų prevencijai ir kontrolei, fizinio aktyvumo skatinimui.

Priemonės visuomenės sveikatos stiprinimas ir stebėsena ir mokinių sveikatos priežiūra skirtos Biuro veiklai finansuoti ir mokinių sveikatos priežiūrai vykdyti.

Savivaldybės informacija apie 2016 m. savivaldybės visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų įgyvendinimo tikslus, uždavinius bei priemones pateikiama šios ataskaitos priede.

2016 metais Biuras visuomenės sveikatos projektų, finansuojamų iš Europos Sąjungos ar kitų fondų nevykdė.

KETVIRTAS SKIRSNIS
BENDRADARBIAVIMAS VYKDANT VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS VEIKLĄ SAVIVALDYBĖJE

Institucijų dalyvavimas sveikatinimo veikloje:

1. Širdies ir kraujagyslių ligų rizikos grupės asmenų sveikatos stiprinimo programos, patvirtintos LR sveikatos apsaugos ministro 2014 m. rugsėjo 22 d. įsakymu Nr. V-979 „Dėl Širdies ir kraujagyslių ligų rizikos grupės asmenų sveikatos stiprinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ vykdymas. Vykdytojai: Joniškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras, pirminei sveikatos priežiūros centrai. UAB „Saulenė“ ir PSPC pateikė 11 asmenų sutikusių dalyvauti programoje, sąrašą. Programoje dalyvavo 11 asmenų, iš jų visą programą baigė - 9.

2. Tęsiamas bendradarbiavimas su Šiaulių apygardos probacijos tarnybos Joniškio rajono skyriumi įgyvendinant prevencinio pobūdžio priemonę „Priklausomybėms - Ne“. Vykdytojas: Joniškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras.

3. Švietimo įstaigos užtikrino tinkamas sąlygas mokyklų sveikatos priežiūros funkcijų vykdymui.

4. Šiaulių apskrities Neįgaliųjų sporto žaidynės. Organizatoriai: Lietuvos neįgaliųjų draugijos Joniškio skyrius, Joniškio Sporto centras, Joniškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras. Dalyviai: Šiaulių apskrities neįgalieji.

5. Joniškio TAU vasaros sportinės varžybos. Organizatoriai: Joniškio rajono Švietimo centras, Joniškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras, Joniškio Sporto centras.

6. Edukacinis žygis dviračiais Joniškis-Jakiškiai-Linkaičiai-Joniškis. Organizatoriai: Joniškio rajono Jono Avyžiaus viešoji biblioteka, Joniškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras. Dalyviai: Joniškio rajono gyventojai.

7. Organizuota diskusija su Joniškio Algimanto Raudonikio meno mokyklos Atviro jaunimo centro dalyviais apie jaunimo psichikos sveikatos gerinimo galimybes.

8. Susitikimas-diskusija savižudybių prevenciją Joniškio rajono savivaldybėje. Organizatoriai: Joniškio rajono psichikos sveikatos centras, Joniškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras. Dalyviai: rajono socialiniai darbuotojai, seniūnijų darbuotojai, švietimo įstaigų darbuotojai, policijos atstovai.

9. Konferencija medicinos darbuotojų dienos paminėjimui. Organizatoriai: VšĮ Joniškio ligoninė ir Joniškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras.

10. Savivaldybės administracijos struktūriniai padaliniai, tokie kaip Teisės ir metrikacijos skyrius, Socialinės paramos ir sveikatos skyrius, Infrastruktūros skyrius, Švietimo ir sporto skyrius padeda įgyvendinti visuomenės sveikatos stebėseną, teikdami statistinius duomenis Biurui.

III SKYRIUS
INFORMACIJA APIE VALSTYBINIŲ (VALSTYBĖS PERDUOTŲ SAVIVALDYBĖMS) VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS FUNKCIJŲ (VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪRA SAVIVALDYBĖS TERITORIJOJE ESANČIOSE IKIMOKYKLINIO UGDYMO, BENDROJO UGDYMO IR PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGOSE UGDOMŲ MOKINIŲ PAGAL IKIMOKYKLINIO, PRIEŠMOKYKLINIO, PRADINIO, PAGRINDINIO IR VIDURINIO UGDYMO PROGRAMAS, VISUOMENĖS SVEIKATOS STIPRINIMAS, VISUOMENĖS SVEIKATOS STEBĖSENA) SAVIVALDYBĖJE VYKDYMĄ

PIRMASIS SKIRSNIS
VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪRA SAVIVALDYBĖS TERITORIJOJE ESANČIOSE IKIMOKYKLINIO UGDYMO, BENDROJO UGDYMO IR PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGOSE UGDOMŲ MOKINIŲ PAGAL IKIMOKYKLINIO, PRIEŠMOKYKLINIO, PRADINIO, PAGRINDINIO IR VIDURINIO UGDYMO PROGRAMAS

Visuomenės sveikatos priežiūra Joniškio rajono savivaldybės teritorijoje esančiose ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo ir profesinio mokymo įstaigose vykdoma vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2016 m. liepos 21 d. įsakymu Nr. V-966/V-672 patvirtintu Visuomenės sveikatos priežiūros organizavimo mokykloje tvarkos aprašu.

Išsamesnė informacija apie visuomenės sveikatos priežiūros specialistų Joniškio rajono ugdymo įstaigose 2016 m. vykdytas priemones pateikiama lentelėse.

Eil. Nr.	Vertinimo kriterijai	Vertinimo kriterijaus reikšmė			Pastabos*
		Sveikatos ugdymo ir mokymo renginių (pamokose, diskusijose, debatuose, konkursuose, viktorinose ir kituose viešuose renginiuose) dalyvių skaičius (vnt.)			
		Planas	Įvykdyta	Įvykdymo procentas	
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**
Visuomenės sveikatos priežiūra, skirta mokinių, ugdomų pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas					
1.	Sveikatos sauga ir stiprinimas, bendrieji sveikos gyvensenos ir ligų prevencijos klausimai	68	77	113	
2.	Sveika mityba ir nutukimo prevencija	140	128	91	
3.	Fizinis aktyvumas	150	179	119	
4.	Psichikos sveikata (smurto, patyčių prevencija, streso kontrolė ir kt.)	50	35	70	
5.	Aplinkos sveikata	0	0	0	
6.	Užkrečiamųjų ligų profilaktika, asmens higiena	180	150	83	
7.	Ėduonies profilaktika ir burnos higiena	85	181	213	Pagal susidomėjimo poreikį organizuotas didesnis dalyvių skaičius
8.	Traumų ir nelaimingų atsitikimų prevencija	0	0	0	
9.	Kitos	0	0	0	

*Skiltyje Nr. 6 nurodomos nepasiektų arba viršytų vertinimo kriterijų reikšmių priežastys.

Eil. Nr.	Vertinimo kriterijai	Vertinimo kriterijaus reikšmė			Pastabos*
		Sveikatos ugdymo ir mokymo renginių (pamokose, diskusijose, debatuose, konkursuose, viktorinose ir kituose viešuose renginiuose) dalyvių skaičius (vnt.)			
		Planas	Įvykdyta	Įvykdymo procentas	
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**
Visuomenės sveikatos priežiūra, skirta mokinių, ugdomų pagal pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas					
1.	Sveikatos sauga ir stiprinimas, bendrieji sveikos gyvensenos ir ligų prevencijos klausimai	650	816	126	

2.	Sveika mityba ir nutukimo prevencija	1174	1403	120	
3.	Fizinis aktyvumas	1624	1853	114	
4.	Psichikos sveikata (smurto, patyčių prevencija, streso kontrolė ir kt.)	754	966	128	
5.	Aplinkos sveikata	657	732	111	
6.	Rūkymo, alkoholio ir narkotikų vartojimo prevencija	612	761	124	
7.	Lytiškumo ugdymas, AIDS	483	520	108	
8.	Tuberkuliozės profilaktika	135	166	123	
9.	Užkrečiamųjų ligų profilaktika, asmens higiena	507	515	102	
10.	Ėduonies profilaktika ir burnos higiena	345	435	126	
11.	Kraujotakos sistemos ligų profilaktika	118	129	109	
12.	Traumų ir nelaimingų atsitikimų prevencija	555	933	168	Pagal susidomėjimo poreikį organizuotas didesnis dalyvių skaičius
13.	Onkologinių ligų profilaktika	115	104	90	
14.	Kitos	0	0	0	

*Skiltyje Nr. 6 nurodomos nepasiektų arba viršytų vertinimo kriterijų reikšmių priežastys.

Eil. Nr.	Vertinimo kriterijai	Vertinimo kriterijaus reikšmė			Pastabos
		Suteiktų individualių konsultavimo paslaugų skaičius mokyklos bendruomenei (vnt.)			
		Planas	Įvykdyta	Įvykdymo procentas	
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**
Visuomenės sveikatos priežiūra, skirta mokinių, ugdomų pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas					
1.	Mokiniams	-	0	-	Buvo planuota pagal Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2014 m. lapkričio 10 d. įsakymo Nr. V-1154, 10.3 punktą, todėl įrašome tik vertinimo kriterijaus reikšmės įvykdymą.
2.	Mokinių tėvams	-	26	-	
3.	Mokyklų darbuotojams	-	4	-	
Visuomenės sveikatos priežiūra, skirta mokinių, ugdomų pagal pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas					

1.	Mokiniams	-	69	-	Buvo planuota pagal Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2014 m. lapkričio 10 d. įsakymo Nr. V-1154, 10.3 punktą, todėl įrašome tik vertinimo kriterijaus reikšmės įvykdymą
2.	Mokinių tėvams	-	52	-	
3.	Mokyklų darbuotojams	-	92	-	

Eil. Nr.	Vertinimo kriterijai	Vertinimo kriterijaus reikšmė			Pastabos
		Įvertintų mokinių profilaktinių patikrinimų pažymų skaičius (vnt.)			
		Planas	Įvykdyta	Įvykdymo procentas	
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**
1.	Visuomenės sveikatos priežiūra, skirta mokinių, ugdomų pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas	-	683	-	Buvo planuota pagal Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2014 m. lapkričio 10 d. įsakymo Nr. V-1154, 10.3 punktą, todėl įrašome tik vertinimo kriterijaus reikšmės įvykdymą.
2.	Visuomenės sveikatos priežiūra, skirta mokinių, ugdomų pagal pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas	-	2646	-	

Eil. Nr.	Vertinimo kriterijai	Vertinimo kriterijaus reikšmė			Pastabos
		Suteiktų pirmos pagalbos ar gydytojo rekomendacijų įgyvendinimo veiksmų mokiniams skaičius (vnt.)			
		Planas	Įvykdyta	Įvykdymo procentas	
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**
1.	Visuomenės sveikatos priežiūra, skirta mokinių, ugdomų pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas	-	4	-	Buvo planuota pagal Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2014 m. lapkričio 10 d. įsakymo Nr. V-1154, 10.3 punktą, todėl įrašome tik vertinimo kriterijaus reikšmės įvykdymą.
2.	Visuomenės sveikatos priežiūra, skirta mokinių, ugdomų pagal pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas	-	369	-	

Eil. Nr.	Vertinimo kriterijai	Vertinimo kriterijaus reikšmė			Pastabos
		Mokinių patikrų dėl asmens higienos, pedikuliozės skaičius (vnt.)			
		Planas	Įvykdyta	Įvykdymo procentas	
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**
1.	Visuomenės sveikatos priežiūra, skirta mokinių, ugdomų pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas	-	519	-	Buvo planuota pagal Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2014 m. lapkričio 10 d. įsakymo Nr. V-1154, 10.3 punktą, todėl įrašome tik vertinimo kriterijaus reikšmės įvykdymą.
2.	Visuomenės sveikatos priežiūra, skirta mokinių, ugdomų pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas	-	7797	-	Buvo planuota pagal Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2014 m. lapkričio 10 d. įsakymo Nr. V-1154, 10.3 punktą, todėl įrašome tik vertinimo kriterijaus reikšmės įvykdymą.

ANTRASIS SKIRSNIS
INFORMACIJA APIE MOKINIŲ IR VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS SPECIALISTŲ SKAIČIŲ

Eil. Nr.	**Gyvenamoji vietovė***	**Mokyklų skaičius**	**Mokinių** skaičius**		**Visuomenės sveikatos priežiūros specialistų pareigybių skaičius**	**Visuomenės sveikatos priežiūros specialistų pasiskirstymas pagal užimtą pareigybę**		**Visuomenės sveikatos priežiūros specialistų išsilavinimas (kvalifikacija)**	
			ugdomų pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas	**ugdomų pagal pradinio, pagrindinio, vidurinio ugdymo programas**		**1 ir daugiau**	**iki 1**	**Visuomenės sveikatos specialistai**	**Specialistai su įgytomis teisėmis**
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**7**	**8**
1.	Miesto	6	556	1979	3,30	4	0	0	4
2.	Kaimo	6	193	700	2,05	3	0	0	3
	Iš viso:	**12**	**749**	**2679**	**5,35**	**7**	**0**	**0**	**7**

* Pagal Lietuvos Respublikos teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatymą.
** Švietimo valdymo informacinės sistemos duomenys (savivaldybės Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro n-tųjų metų įsakymo „Dėl žinybinės statistikos“ nustatyta tvarka Švietimo informacinių technologijų centrui pateikti duomenys).

TREČIASIS SKIRSNIS
VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS FUNKCIJOS: VISUOMENĖS SVEIKATOS STIPRINIMAS IR STEBĖSENA

Visuomenės sveikatos stiprinimas apima sveikatos mokymą, informacijos apie sveiką gyvenseną skleidimą, sveikos gyvensenos propagavimą, formavimą ir nuo elgsenos priklausomų visuomenės sveikatos rizikos veiksnių mažinimą, kitas visuomenės sveikatos priežiūros teisės aktų numatytas priemones. Išsamesnė informacija apie visuomenės sveikatos stiprinimą pateikiama lentelėse.

Eil. Nr.	Vertinimo kriterijai	Vertinimo kriterijaus reikšmė			Pastabos*
		Sveikatos ugdymo ir mokymo renginių (pamokose, diskusijose, debatuose, konkursuose, viktorinose ir kituose viešuose renginiuose) dalyvių skaičius (vnt.)			
		Planas	Įvykdyta	Įvykdymo procentas	
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**
Visuomenės sveikatos stiprinimas					
1.	Sveikatos sauga ir stiprinimas, bendrieji sveikos gyvensenos ir ligų prevencijos klausimai	85	272	320	Pagal susidomėjimo poreikį organizuotas didesnis dalyvių skaičius
2.	Sveika mityba ir nutukimo prevencija	15	35	233	Pagal susidomėjimo poreikį organizuotas didesnis dalyvių skaičius
3.	Fizinis aktyvumas	1000	1310	131	Pagal susidomėjimo poreikį organizuotas didesnis dalyvių skaičius
4.	Psichikos sveikata (smurto, savižudybių prevencija, streso kontrolė ir kt.)	40	161	403	Pagal susidomėjimo poreikį organizuotas didesnis dalyvių skaičius
5.	Aplinkos sveikata	40	32	80	
6.	Rūkymo, alkoholio ir narkotikų vartojimo prevencija	20	43	215	Pagal susidomėjimo poreikį organizuotas didesnis dalyvių skaičius
7.	Lytiškumo ugdymas, AIDS ir lytiškai plintančių ligų prevencija	0	0	0	
8.	Tuberkuliozės profilaktika	25	36	144	Pagal susidomėjimo poreikį organizuotas didesnis dalyvių skaičius
9.	Užkrečiamųjų ligų profilaktika, asmens higiena	0	0	0	

10.	Ėduonies profilaktika ir burnos higiena	0	0	0	
11.	Kraujotakos sistemos ligų profilaktika	45	49	109	
12.	Traumų ir nelaimingų atsitikimų prevencija	40	49	123	
13.	Onkologinių ligų profilaktika	15	15	100	
14.	Kitos	20	22	110	
15.	Širdies ir kraujagyslių ligų ir cukrinio diabeto rizikos grupės asmenų sveikatos stiprinimo programą baigusių rizikos grupės asmenų skaičius	15	9	60	

*Skiltyje Nr. 6 nurodomos nepasiektų arba viršytų vertinimo kriterijų reikšmių priežastys.

Eil. Nr.	Vertinimo kriterijai	Vertinimo kriterijaus reikšmė			Pastabos*
		Straipsniai, pranešimai, publikacijos periodiniuose leidiniuose ir internete (vnt.)			
		Planas	Įvykdyta	Įvykdymo procentas	
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**
Visuomenės sveikatos stiprinimas					
1.	Sveikatos sauga ir stiprinimas, bendrieji sveikos gyvensenos ir ligų prevencijos klausimai	10	11	110	
2.	Sveika mityba ir nutukimo prevencija	4	4	100	
3.	Fizinis aktyvumas	4	4	100	
4.	Psichikos sveikata (smurto, patyčių prevencija, streso kontrolė ir kt.)	2	3	150	
5.	Aplinkos sveikata	2	2	100	
6.	Rūkymo, alkoholio ir narkotikų vartojimo prevencija	2	3	150	
7.	Lytiškumo ugdymas, AIDS	1	1	100	
8.	Tuberkuliozės profilaktika	1	1	100	
9.	Užkrečiamųjų ligų profilaktika, asmens higiena	2	4	200	Dėl padidėjusio poreikio publikuota daugiau pranešimų ir straipsnių.
10.	Ėduonies profilaktika ir burnos higiena	1	1	100	
11.	Kraujotakos sistemos ligų profilaktika	2	3	150	

12.	Traumų ir nelaimingų atsitikimų prevencija	2	2	100	
13.	Onkologinių ligų profilaktika	2	3	150	
14.	Kitos	0	0	0	

*Skiltyje Nr. 6 nurodomos nepasiektų arba viršytų vertinimo kriterijų reikšmių priežastys.

Visuomenės sveikatos stebėsena įgyvendinama vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. rugpjūčio 11 d. įsakymu Nr. V-488 „Dėl Bendrųjų savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ patvirtintais nuostatais.

Visuomenės sveikatos stebėsena vykdoma, siekiant gauti išsamią informaciją apie savavaldybių teritorijų visuomenės sveikatos būklę ir remiantis objektyvia informacija planuoti bei įgyvendinti prevencines priemones.

Eil. Nr.	Vertinimo kriterijai	Vertinimo kriterijaus reikšmė			Pastabos
		Savivaldybės stebėtų visuomenės sveikatos stebėsenos rodiklių skaičius (vnt.)			
		Planas	Įvykdyta	Įvykdymo procentas	
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**
1.	Savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos rodiklių skaičius (vienetais)	51	50	98	

IV SKYRIUS
INFORMACIJA APIE SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS RĖMIMO SPECIALIĄJĄ PROGRAMĄ

Savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos priemonėms vykdyti 2016 metais buvo skirta 22,9 tūkst. eurų, panaudota 22,6 tūkst. eurų. Buvo finansuota 16 programų.

2016 metų Joniškio rajono savivaldybės
visuomenės sveikatos rėmimo specialioji programa

Pajamų, išlaidų pavadinimas	**Suma Eur**	**Pagrindas**
I. Pajamos	**22876**	
Joniškio rajono savivaldybės 2016 metų aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos priemonių lėšos, skirtos Joniškio rajono visuomenės sveikatos rėmimo programai įgyvendinti	22876	Joniškio rajono savivaldybės tarybos 2016 m. sausio 28 d. sprendimas Nr. T-20 „Dėl Joniškio rajono savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos 2016 metų priemonių plano patvirtinimo“
II. Išlaidos	**22876**	
Savivaldybės visuomenės sveikatos programoms įgyvendinti:	**22876**	Programų vykdytojai

1. Programa „Lietaus vaikai“	3000	Joniškio rajono švietimo centras
2. Programa „Sveikata – asmens ir visuomenės fizinė, dvasinė ir socialinė gerovė 2016“	800	Joniškio moterų asociacija
3. Programa „Sveikata slypi gamtoje ir paprastoje, bet sveikoje gyvensenoje“	550	Klubas ČIA & DABAR
4. Programa „Narkotikų ir narkomanijos prevencija Joniškio rajone“	580	Šiaulių apskrities vyriausiojo policijos komisariato Joniškio rajono policijos komisariatas
5. Programa „Mokyklinio amžiaus vaikų, turinčių emocijų ir elgesio sutrikimų, adaptacijos sutrikimų, patyrusių smurtą, turinčių problemų, susijusių su santykiais šeimoje, bei kitokių psichologinių išgyvenimų, psichologinės sveikatos stiprinimas: žalingų įpročių prevencija ir psichologinio atsparumo ugdymas“	1275	VšĮ Joniškio psichikos sveikatos centras
6. Programa „ Aš nesisvaiginu, o tu?“	1101	Jaunimo kultūros klubas ETC
7. Programa „Atverk paguodos skrynelę“	1210	Joniškio rajono visuomenės sveikatos biuras
8. Programa „Ankstyvas naujų tuberkuliozės atvejų ir recidyvų išaiškinimas bei kontroliuojamo gydymo užtikrinimas“	1400	VšĮ Joniškio ligoninė
9. Programa „Šeimų, auginančių (globojančių) proto negalės vaikus, sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo įgūdžių formavimas ir tobulinimas“	725	Sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „Joniškio Viltis“
10. Programa „Joniškiečiai Joniškiui“	1500	Lietuvos pagyvenusių žmonių asociacijos Joniškio skyrius
11. Programa „Aktyvus jaunimas – sveikas jaunimas“	6000	Joniškio Algimanto Raudonikio meno mokykla
12. Programa „Burbuliatorius“	100	Joniškio rajono jaunimo asociacija „Jaunimo imperija“
13. Programa „Jaunimo vasaros stovykla „Poilsiaukime sveikai“	2800	Žagarės regioninio parko direkcija
14. Programa „ Joniškis juda“	400	Joniškio Algimanto Raudonikio meno mokykla
15. Programa	635	VšĮ Joniškio socialinių paslaugų ir užimtumo centras
16. Programa „Joniškis – sportiškas miestas“	800	Joniškio sporto centras

PIRMASIS SKIRSNIS
SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS RĖMIMO SPECIALIOSIOS PROGRAMOS LĖŠOS

(tūkst. Eur)

Eil. Nr.	Savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos lėšų šaltiniai	Surinkta lėšų
1.	Savivaldybės biudžeto lėšos	
2.	Savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšos	22,9
3.	Savanoriškos fizinių ir juridinių asmenų įmokos	
4.	Kitos lėšos	
5.	Lėšų likutis ataskaitinių biudžetinių metų pradžioje	
	Iš viso:	**22,9**

ANTRASIS SKIRSNIS
SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS RĖMIMO SPECIALIOSIOS PROGRAMOS LĖŠOMIS ĮGYVENDINTOS PRIEMONĖS

(tūkst. Eur)

Eil. Nr.	Programos / priemonės poveikio sritis	Vykdytų savivaldybės visuomenės sveikatos programų, priemonių skaičius	Skirta lėšų	Panaudota lėšų
1	2	3	4	5
1. Savivaldybės kompleksinės programos				
2. Savivaldybės strateginio veiklos plano priemonės				
3. Bendruomenių vykdytų programų / priemonių rėmimas				
1.	Alkoholio, tabako ir kitų psichoaktyvių medžiagų vartojimo prevencija	3	2,3	2,0
2.	Užkrečiamųjų ligų prevencija ir kontrolė	1	1,4	1,4
3.	Fizinio aktyvumo skatinimas	8	13,0	13,0
4.	Psichikos sveikatos stiprinimo, savižudybių ir smurto prevencija	4	6,2	6,2
4. Kita				
		Iš viso lėšų:	**22,9**	**22,6**

_____

Savivaldybės vykdomų visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų įgyvendinimo ataskaitos formos priedas

2016-ŲJŲ METŲ JONIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS FUNKCIJŲ VYKDYMO TIKSLAI, UŽDAVINIAI BEI PRIEMONĖS

(tūkst. Eur)

Tikslo, uždavinio, priemonės kodas	Tikslo, uždavinio, priemonės pavadinimas	Finansavimo šaltiniai	Patvirtinti 2016-ųjų metų asignavimai				Panaudoti 2016-ųjų metų asignavimai				Panaudojimo procentas
			iš viso	iš jų			iš viso	iš jų			
				išlaidoms		turtui įsigyti		išlaidoms		turtui įsigyti	
				iš viso	iš jų darbo užmokesčiui			iš viso	iš jų darbo užmokesčiui		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
02	*Tikslas:* Užtikrinti sveikatos apsaugos plėtrą.										
02.02	*Uždavinys:* Įgyvendinti sveikatinimo veiklos priemones										
02.02.01	*Priemonė:* Visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos rėmimas										
02.02.06	*Priemonė:* Visuomenės sveikatos stiprinimas ir stebėsena										
02.02.07	*Priemonė:* Mokinių visuomenės sveikatos priežiūra										
	1. Iš viso savivaldybės biudžetas										
	iš jo:										
	1.1. bendrojo finansavimo lėšos										
	1.1.1. valstybės biudžeto specialioji tikslinė dotacija	SB (VB)	81,3	13,5	67,8	0,0	81,3	13,5	67,8	0,0	100
	1.1.2. Visuomenės sveikatos rėmimo specialioji programa	SB	22,9	22,9	0,0	0,0	22,6	22,6	0,0	0,0	99
	1.1.3. kitos savivaldybės biudžeto lėšos	(BIP)	6,5	2,7	3,8	0,0	6,5	2,7	3,8	0,0	100

	1.2. Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos		-	-	-	-	-	-	-	-	-
	2. Kiti šaltiniai (Europos Sąjungos finansinė parama projektams įgyvendinti ir kitos teisėtai gautos lėšos)	ES; LRVB	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Iš viso (1+2)		**110,7**	**39,1**	**71,6**	**0,0**	**110,4**	**38,8**	**71,6**	**0,0**	**99,7**

Paaiškinimai: 1. (*n*) – ataskaitiniai metai.

2. Skiltyje „Tikslo, uždavinio, priemonės kodas“ įrašomi programos tikslų, uždavinių ir priemonių kodai iš Savivaldybės strateginio veiklos plano.

3. Skiltyje „Tikslo, uždavinio, priemonės pavadinimas“ įrašomi programos tikslų, uždavinių ir priemonių pavadinimai iš Savivaldybės strateginio veiklos plano.

4. Nurodant asignavimus pagal šaltinius:

4.1. Eilutėje „1. Iš viso savivaldybės biudžetas“ nurodomi asignavimai iš savivaldybės biudžeto, t. y. įstatymu nustatyti asignavimai asignavimų valdytojui visuomenės sveikatos priežiūros funkcijoms vykdyti;

4.2. Eilutėse „1.1. bendrojo finansavimo lėšos“ ir „1.2. Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos“ lėšas nurodo Europos Sąjungos finansinę paramą administruojančios institucijos ir naudojančios (techninės paramos lėšas) institucijos;

4.3. eilutėje „2. Kiti šaltiniai (Europos Sąjungos finansinė parama projektams įgyvendinti ir kitos teisėtai gautos lėšos)“ lėšas nurodo institucijos, kurios gauna lėšų iš paramą administruojančių institucijų arba tiesiogiai iš Europos Sąjungos institucijų vykdomiems projektams finansuoti (dėl kurių pasirašytos sutartys, priimti sprendimai dėl lėšų skyrimo) ir kitų teisėtai gautų lėšų.

5. Jeigu n-taisiais metais asignavimų panaudota mažiau ar daugiau, nei patvirtinta (patikslinta), nurodomos susidariusių skirtumų priežastys.

_____

PATVIRTINTA
Joniškio rajono savivaldybės tarybos
2017 m. sausio 26 d. sprendimu Nr. T-14

JONIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS STEBĖSENOS 2015 m. ATASKAITA

Ataskaitą parengė:
Joniškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro stebėsenos specialistė L. Virbičianskienė
tel. (8 426) 60 537, el. p. joniskis.sveikata@gmail.com

TURINYS

ĮVADAS 18

I. BENDROJI DALIS 19

1.1. PAGRINDINIŲ STEBĖSENOS RODIKLIŲ SAVIVALDYBĖJE ANALIZĖ IR INTERPRETAVIMAS („ŠVIESOFORAS“) 19

II. SPECIALIOJI DALIS 26

2.1. ATRINKTŲ RODIKLIŲ DETALI ANALIZĖ IR INTERPRETAVIMAS 26

2.1.1. Ilgalaikio nedarbo lygis 26

2.1.2. Mirtingumas/standartizuotas mirtingumas dėl savižudybių (X60-X84) 28

2.1.3. Mirtingumas/standartizuotas mirtingumas nuo kraujotakos sistemos ligų (I00-I99) .. 30

IŠVADOS 34

REKOMENDACIJOS 35

ĮVADAS

Visuomenės sveikatos stebėsenos savivaldybėje tikslas – nuolat rinkti, analizuoti, interpretuoti visuomenės sveikatą atspindinčius rodiklius bei tinkamai informuoti savivaldybės politikus, kad savivaldybės teritorijoje valstybinės (valstybės perduotų savivaldybėms) savarankiškosios visuomenės sveikatos priežiūros funkcijos būtų įgyvendintos efektyviai.

Joniškio rajono visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaitoje už 2015 metus aprašomi visuomenės sveikatos būklę atspindintys rodikliai (iš Valstybės deleguotų savivaldybėms visuomenės sveikatos stebėsenos pagrindinių rodiklių sąrašo, toliau – PRS), kurie geriausiai parodo, kaip įgyvendinami Lietuvos sveikatos programos (toliau – LSP), tikslai bei uždaviniai. PSR (51 rodiklis) interpretavimo ir analizės tikslas – įvertinti, kokia esama gyventojų sveikatos ir sveikatą lemiančių veiksnių situacija savivaldybėje, įvertinant Lietuvos sveikatos programos tikslų ir uždavinių įgyvendinimo kontekste, ir kokių intervencijų/priemonių reikia imtis, siekiant stiprinti savivaldybės sveikatą ir mažinti sveikatos netolygumus.

Remiantis profilio rodikliais ir jų interpretavimo rezultatais („šviesoforas“ ir santykis), pasirinktos 3 pagrindinio rodiklių sąrašo reikšmės. Sudarytas Joniškio rajono savivaldybės probleminių visuomenės sveikatos sričių (temų) sąrašas. Šiose srityse atlikta atrinktų rodiklių išsami analizė ir vertinimas, pateiktos rekomendacijos.

Visuomenės sveikatos stebėsena savivaldybėje vykdoma remiantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2014 m. gruodžio 19 d. Nr. V-1387 įsakymu „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. rugpjūčio 11 d. įsakymo Nr. V-488 „Dėl Bendrųjų savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“.

Rengiant ataskaitą naudotasi oficialios statistikos šaltiniais bei vadovautasi Higienos instituto Sveikatos informacijos centro (HI SIC) parengtomis rekomendacijomis „Savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos atskaitų rašymo metodinės rekomendacijos“ ir statistikos leidiniu „Visuomenės sveikatos būklė Lietuvos savivaldybėse 2015 m.“.

I. BENDROJI DALIS

1.1. PAGRINDINIŲ STEBĖSENOS RODIKLIŲ SAVIVALDYBĖJE ANALIZĖ IR INTERPRETAVIMAS („ŠVIESOFORAS“)

Pagrindinių rodiklių sąrašo analizė ir interpretavimas (šviesoforo“ kūrimas) atliekamas palyginant praėjusių metų Joniškio rajono savivaldybės rodiklius su Lietuvos vidurkiu.

Remiantis „šviesoforo“ principu, visos 60 Lietuvos savivaldybių suskirstytos į grupes (13 mažųjų savivaldybių, turinčių mažiau nei 20 000 gyventojų, nėra lyginamos su kitomis savivaldybėmis dėl rodiklių „jautrumo“):

- 10 savivaldybių, kuriose stebimas rodiklis atspindi geriausią situaciją, priskiriamos savivaldybių su geriausiais rodikliais grupei ir žymimos žalia spalva;
- 10 savivaldybių, kuriose stebimas rodiklis rodo prasčiausią situaciją, priskiriamos savivaldybių su prasčiausiais rodikliais grupei ir žymimos raudona spalva;
- likusių 27 savivaldybių rodiklio reikšmės žymimos geltona spalva. Ši savivaldybių rodikliai interpretuojami kaip atitinkantys Lietuvos vidurkį.

Joniškio rajono savivaldybės gyventojų sveikatos ar su sveikata susijusių stebėsenos ataskaitoje analizuojamų rodiklių duomenys ir jų interpretavimas pateikiami 1 lentelėje (Joniškio rajono savivaldybės sveikatos ir su sveikata susijusių rodiklių profilis).

Pirmame lentelės stulpelyje pateikiami pagrindinio sąrašo rodikliai suskirstyti pagal Lietuvos sveikatos programoje 2014-2025 metų numatomus įgyvendinti tikslus ir uždavinius. *Antrajame stulpelyje* pateikia savivaldybės rodiklio reikšmė, *trečiajame stulpelyje* – atitinkamo rodiklio Lietuvos vidurkio reikšmė, *ketvirtajame* – mažiausia reikšmė tarp visų savivaldybių, *penktajame* – didžiausia reikšmė tarp visų savivaldybių, *šeštajame* – savivaldybės rodiklio interpretavimas (reikšmės savivaldybėje santykis su Lietuvos vidurkio reikšme ir savivaldybės rodiklio vietos tarpe visų savivaldybių pavaizdavimas pagal „šviesoforo“ principą. Šalia rodiklių, skliaustuose esantis kodavimas (TLK kodai) atitinka Tarptautinės statistinės ligų ir sveikatos sutrikimų klasifikacijos sisteminį ligų sąrašą.

1 Lentelė. *Joniškio rajono savivaldybės sveikatos ir su sveikata susijusių rodiklių profilis.*

Rodiklis	Savivaldybės rodiklis	Lietuvos rodiklis	Minimali reikšmė	Maksimali reikšmė	Santykis: savivaldybė/ Lietuva
1	2	3	4	5	6
Strateginis tikslas - pasiekti, kad 2023 metais šalies gyventojai būtų sveikesni ir gyventų ilgiau, pagerėtų gyventojų sveikata ir sumažėtų sveikatos netolygumai					
Vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė	72,56	74,51	69,12	81,96	0,97
Išvengiamas mirtingumas	40,85	34,40	27,58	47,01	1,19
1 TIKSLAS. *Sukurti saugesnę socialinę aplinką, mažinti sveikatos netolygumus ir socialinę atskirtį*					
1.1. Uždavinys. *Sumažinti skurdo lygį ir nedarbą*					
Mirtingumas dėl savižudybių (X60-X84) 100 000 gyventojų	34,08	30,84	13,97	113,81	1,11
Standartizuotas mirtingumas dėl savižudybių rodiklis (X60-X84) 100 000 gyventojų	33,42	30,41	0,00	109,40	1,10
Mokyklinio amžiaus vaikų, nesimokančių mokyklose, skaičius 1000 gyventojų (vaikų)	36,84	60,23	26,98	172,28	0,61
Socialinės rizikos šeimų skaičius 1000 gyventojų	4,39	3,36	0,00	9,23	1,31
Ilgalaikio nedarbo lygis	4,91	2,52	0,56	9,02	1,95
Gyventojų skaičiaus pokytis 1000 gyventojų	-21,13	-11,26	-21,69	4,41	1,88
1.2. **Uždavinys. *Sumažinti socialinę ekonominę gyventojų diferenciaciją šalies ir bendruomenių lygmeniu***					
Mirtingumas dėl išorinių priežasčių (V00-Y98) 100 000 gyventojų	123,53	110,43	71,15	254,72	1,12
Standartizuotas mirtingumo dėl išorinių priežasčių rodiklis (V00-Y98) 100 000 gyventojų	117,40	109,75	0,00	241,86	1,07
Mokinių, gaunančių nemokamą maitinimą mokyklose, skaičius 1000 gyventojų (vaikų)	339,51	219,53	72,79	496,44	1,55
Socialinės pašalpos gavėjų skaičius 1000 gyventojų	59,16	38,11	8,14	93,19	1,55
Sergamumas tuberkulioze (A15-A19) 10 000 gyventojų	25,56	41,86	0,00	131,62	0,61
2 TIKSLAS. *Sukurti sveikatai palankią fizinę darbo ir gyvenamąją aplinką*					
2.1. Uždavinys. *Kurti saugias darbo ir sveikas buities sąlygas, didinti prekių ir paslaugų vartotojų saugumą*					
Asmenų žuvusių ar sunkiai sužalotų dėl nelaimingų atsitikimų darbe, skaičius 10 000 darbingo amžiaus gyventojų	0,00	1,02	0,00	5,93	0,00

Susižalojimo dėl nukritimo atvejų skaičius (W00-W19) 65+ m. amžiaus grupėje 10 000 gyventojų	135,29	138,97	26,04	283,20	0,97
Darbingo amžiaus asmenų, pirmą kartą pripažintų neįgaliais, skaičius 10 000 gyventojų	75,18	68,87	44,76	126,34	1,09
Sergamumas žarnyno infekcinėmis ligomis (A00-A09) 10 000 gyventojų	46,85	72,77	0,00	115,66	0,64
2.2. Uždavinys. ***Kurti palankias sąlygas saugiai leisti laisvalaikį***					
Mirtingumas dėl atsitiktinio paskendimo rodiklis (W65-W74) 100 000 gyventojų	4,26	5,03	0,00	68,96	0,85
Standartizuotas mirtingumo dėl atsitiktinio paskendimo rodiklis (W65-W74) 100 000 gyventojų	4,30	4,94	0,00	52,42	0,87
Mirtingumas dėl nukritimo rodiklis (W00-W19) 100 000 gyventojų	8,52	13,56	0,00	42,70	0,63
Standartizuotas mirtingumo dėl nukritimų rodiklis ((W00-W19) 100 000 gyventojų	7,27	13,80	0,00	37,65	0,53
2.3. Uždavinys. ***Mažinti avaringumą ir traumų kelių eismo įvykiuose skaičių***					
Mirtingumas dėl transporto įvykių rodiklis (V00-V99) 100 000 gyventojų	8,52	10,57	0,00	35,64	0,81
Standartizuotas mirtingumo dėl transporto įvykių rodiklis (V00-V99) 100 000 gyventojų	9,77	10,47	0,00	40,54	0,93
Pėsčiųjų mirtingumas dėl transporto įvykių (V00-V99) 100 000 gyventojų	0,00	3,86	0,00	22,99	0,00
Transporto įvykiuose patirtų traumų (V00-V99) skaičius 100 000 gyventojų	68,15	65,68	27,36	151,88	1,04
2.4. Uždavinys. ***Mažinti oro, vandens ir dirvožemio užterštumą, triukšmą***					
Į atmosferą išmestų stacionarių taršos šaltinių išmestų teršalų kiekis, tenkantis 1 kvadratiniam kilometrui (kg)	152	1010	40	33395	0,15
Viešai tiekiamo geriamojo vandens prieinamumas vartotojams (proc.)	50,50	-	27,10	100,00	-
Nuotekų tvarkymo paslaugų prieinamumas vartotojams (proc.)	43,20	-	20,10	100,00	-
3 TIKSLAS. ***Formuoti sveiką gyvenseną ir jos kultūrą***					
3.1. Uždavinys. ***Sumažinti alkoholinių gėrimų, tabako vartojimą, neteisėtą narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimą ir prieinamumą***					
Mirtingumas dėl priežasčių, susijusių su narkotikų vartojimu, rodiklis 100 000 gyventojų	4,26	5,13	0,00	19,99	0,83
Standartizuotas mirtingumo dėl priežasčių, susijusių su narkotikų vartojimu, rodiklis 100 000 gyventojų	3,96	5,22	0,00	26,08	0,76
Mirtingumas dėl priežasčių, susijusių su alkoholio vartojimu, rodiklis 100 000 gyventojų	29,82	25,20	0,00	67,89	1,18

Standartizuotas mirtingumo dėl priežasčių, susijusių su alkoholio vartojimu, rodiklis 100 000 gyventojų	29,79	24,87	0,00	64,26	1,20
Nusikalstomos veikos, susijusios su disponavimu narkotinėmis medžiagomis ir jų kontrabanda (nusikaltimai)	42,59	65,65	0,00	269,06	0,65
Gyventojų skaičius, tenkantis vienai licencijai verstis mažmenine prekyba tabako gaminiais	154,45	173,48	31,81	312,68	0,89
Gyventojų skaičius, tenkantis vienai licencijai verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais	155,48	149,70	17,15	270,43	1,04
3.2. Uždavinys. ***Skatinti sveikos mitybos įpročius***					
Kūdikių, išimtinai žindytų iki 6 mėn. amžiaus, dalis (proc.)	25,50	32,03	9,68	100,00	0,80
4 TIKSLAS. ***Užtikrinti kokybišką ir efektyvią sveikatos priežiūrą, orientuotą į gyventojų poreikius***					
4.1. Uždavinys. ***Užtikrinti sveikatos sistemos tvarumą ir kokybę, plėtojant sveikatos technologijas, kurių efektyvumas pagrįstas mokslo įrodymais***					
Išvengiamų hospitalizacijų skaičius 1000 gyventojų	39,10	33,62	20,91	70,51	1,16
Išvengiamų hospitalizacijų dėl diabeto ir jo komplikacijų skaičius 1000 gyventojų	7,18	6,94	5,10	14,00	1,04
4.2. Uždavinys. ***Plėtoti sveikatos infrastruktūrą ir gerinti sveikatos priežiūros paslaugų kokybę, saugą, priein2,14amumą ir į pacientą orientuotą sveikatos priežiūrą***					
Slaugytojų, tenkančių vienam gydytojui, skaičius	4,00	2,14	1,00	8,00	1,87
Šeimos medicinos paslaugas teikiančių gydytojų skaičius 10 000 gyventojų	5,11	7,10	2,83	11,18	0,72
Apsilankymų pas gydytojus skaičius, tenkantis vienam gyventojui	6,89	8,34	5,97	10,80	0,83
Savivaldybei pavaldžių stacionarinės asmens sveikatos priežiūros paslauga teikiančių asmens sveikatos priežiūros įstaigų pacientų pasitenkinimo lygis	-	18,77	17,39	20,00	
Sergamumas vaistams atsparia tuberkulioze 10 000 gyventojų	0,00	3,68	0,00	23,36	0,00
Sergamumas ŽIV (A50-A64,) 10 000 gyventojų, lytiškai plintančiomis ligomis (B20-B24) 10 000 gyventojų	1,28	3,59	0,00	9,02	0,36
4.3. Uždavinys. ***Pagerinti motinos ir vaiko sveikatą***					
Kūdikių (vaikų iki 1 m. amžiaus) mirtingumas 1000 gyvų gimusių kūdikių	5,13	4,19	0,00	14,85	1,22
2 metų amžiaus vaikų MMRI (tymų, epideminio parotito, raudonukės vakcina, 1 dozė) skiepijimo apimtys95,43	94,65	94,15	87,18	100,00	1,01
1 metų amžiaus vaikų DTP (difterijos, stabligės, kokliušo vakcina, 3 dozės) skiepijimo apimtys	98,12	93,48	81,58	100,00	1,05
Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi vaikų krūminių dantų dengimo silantinėmis medžiagomis programoje	30,70	19,98	2,51	64,85	1,54

Vaikų, kuriems nustatytas dantų ėduonis (K02), skaičius 10 000 gyventojų	4,10	3,44	1,08	8,31	1,19
Paauglių (15-17 m.) gimdymų skaičius 100 000 gyventojų	4,44	5,85	0,00	17,27	0,76
4.4. Uždavinys. ***Stiprinti lėtinių neinfekcinių ligų prevenciją ir kontrolę***					
Mirtingumas nuo kraujotakos sistemos ligų (I00-I99) 100 000 gyventojų	1064,87	811,97	372,94	1485,01	1,31
Standartizuotas mirtingumo nuo kraujotakos sistemos ligų rodiklis (I00-I99) 100 000 gyventojų	1022,16	831,46	486,59	1160,48	1,23
Mirtingumas nuo piktybinių navikų (C00-C97) 100 000 gyventojų	319,46	287,38	205,1	411,89	1,11
Standartizuotas mirtingumo nuo piktybinių navikų rodiklis (C00-C97) 100 000 gyventojų	293,66	287,93	176,06	376,58	1,02
Mirtingumas nuo cerebrovaskulinių ligų (I60-I69) 100 000 gyventojų	200,20	196,01	67,81	500,75	1,02
Standartizuotas mirtingumo nuo cerebrovaskulinių ligų rodiklis (I60-I69)) 100 000 gyventojų	196,02	202,52	72,55	436,25	0,97
Sergamumas II tipo cukriniu diabetu (E11) 10 000 gyventojų	25,10	42,60	19,70	93,10	0,59
Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi atrankinės mamografinės patikros dėl krūties vėžio finansavimo programoje	23,89	48,40	17,28	73,55	0,49
Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi gimdos kaklelio piktybinių navikų prevencinių priemonių, apmokamų iš Privalomojo sveikatos draudimo biudžeto lėšų, finansavimo programoje	40,44	50,24	27,64	70,01	0,80
Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi storosios žarnos vėžio ankstyvosios diagnostikos finansavimo programoje	32,66	50,44	16,70	71,88	0,65
Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi asmenų, priskirtinų širdies ir kraujagyslių ligų didelės rizikos grupei, atrankos ir prevencijos priemonių finansavimo programoje	36,35	37,42	10,01	54,13	0,97

Joniškio rajone 2015 m. gyveno vidutiniškai 23477 gyventojai. 46,74 proc. Joniškio rajono gyventojų sudarė vyrai, 53,26 proc. – moterys. Palyginus su ankstesniais metais gyventojų skaičius sumažėjo 580 asmenų. Vaikai iki 17 m. sudarė 17,59 proc. visų Joniškio rajono gyventojų, vaisingo amžiaus (15-49 m.) moterys – 21,05 proc. visų moterų. 18-44 m. amžiaus asmenys sudarė 27,93 proc. gyventojų, 45-64 m. – 30,74 proc., 65 m. ir vyresnio amžiaus asmenys – 19,88 proc. Joniškio rajono gyventojų.

Iš 1 lentelės „Joniškio rajono savivaldybės sveikatos ir su sveikata susijusių rodiklių profilis“ pateiktų privalomų rodiklių sąrašo (toliau tekste – PRS) rodiklių reikšmių savivaldybėje palyginimo su atitinkamu Lietuvos vidurkio rodikliu matyti, kad:

- **vidutinė gyvenimo trukmė** savivaldybėje beveik atitinka Lietuvos vidurkį.
    - iš sveikatos rodiklių tik **(žalioji zona) mokyklinio amžiaus vaikų, nesimokančių mokyklose skaičius, sergamumas tuberkulioze, asmenų žuvusių ar sunkiai sužalotų dėl nelaimingų atsitikimų darbe, mirtingumas/standartizuotas mirtingumas dėl nukritimo, pėsčiųjų mirtingumas dėl transporto įvykių, į atmosferą iš stacionarių taršos šaltinių išmestų teršalų kiekis tenkantis 1 kvadratiniam km, slaugytojų tenkančių vienam gydytojui skaičius, sergamumas vaistams atsparia tuberkulioze, 1 metų amžiaus vaikų DTP skiepijimo apimtys ir sergamumo II tipo cukriniu diabetu rodikliai** yra geresni nei Lietuvos vidurkis;
- rodiklių reikšmės patenkančios į prasčiausių savivaldybių rodiklių grupę **(raudonoji zona)**:
    - **išvengiamas mirtingumas** (1,19 karto didesnis nei Lietuvos vidurkis);
    - **ilgalaikio nedarbo lygis** (1,95 karto didesnis nei Lietuvos vidurkis);
    - **gyventojų skaičiaus pokytis** 1000 gyventojų (1,88 karto didesnis nei Lietuvos vidurkis);
    - **apsilankymų pas gydytojus skaičius**, tenkantis vienam gyventojui (0,83 karto mažesnis nei Lietuvos vidurkis);
    - **standartizuotas mirtingumo nuo kraujotakos sistemos ligų** (1,23 karto didesnis nei Lietuvos vidurkis);
    - **tikslinės populiacijos dalis, dalyvavusi atrankinės mamografinės patikros dėl krūties vėžio finansavimo programoje** (0,49 karto mažesnis nei Lietuvos vidurkis);
    - **tikslinės populiacijos dalis, dalyvavusi gimdos kaklelio piktybinių navikų prevencinių priemonių, apmokamų iš Privalomojo sveikatos draudimo**

biudžeto lėšų, finansavimo programoje (0,8 karto mažesnis nei Lietuvos vidurkis);

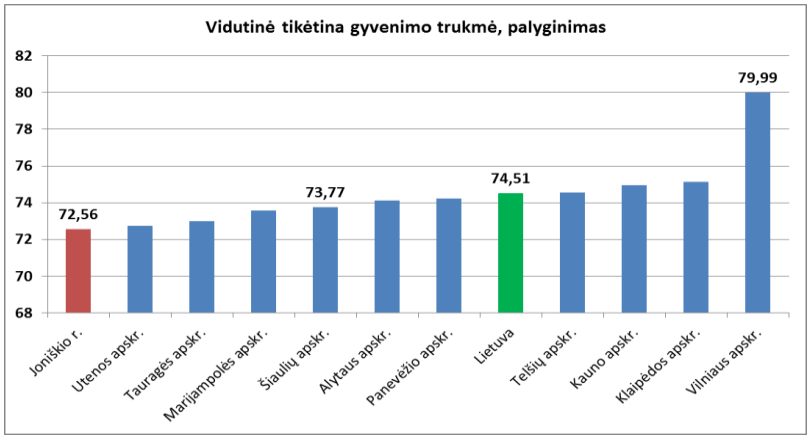
- **tikslinės populiacijos dalis, dalyvavusi storosios žarnos vėžio ankstyvosios diagnostikos finansavimo programoje** (0,65 karto mažesnis nei Lietuvos vidurkis).

- kiti rodikliai patenka į Lietuvos vidurkį atitinkančią kvintilių grupę **(geltonoji zona).**

Detaliai analizei, kaip prioritetinės sveikatos problemos, remiantis anksčiau pateiktomis išvadomis, pasirinkti šie rodikliai:

- **ilgalaikio nedarbo lygis,** nes rodiklis, beveik du kartus (1,95 karto) didesnis nei Lietuvos vidurkis;
- **mirtingumas/standartizuotas mirtingumas dėl savižudybių (X60-X84),** nors rodiklis ir nepatenka į raudonąją zoną, tačiau vyrų savižudybės aktuali problema tiek Lietuvoje, tiek Joniškio rajone;
- **mirtingumas/standartizuotas mirtingumas dėl kraujotakos sistemos ligų,** nes mirtingumas dėl kraujotakos sistemos ligų rodiklis yra priskiriamas prie didžiausių rodiklių šalyje, standartizuotas mirtingumas dėl kraujotakos sistemos ligų patenka į raudonąją zoną.

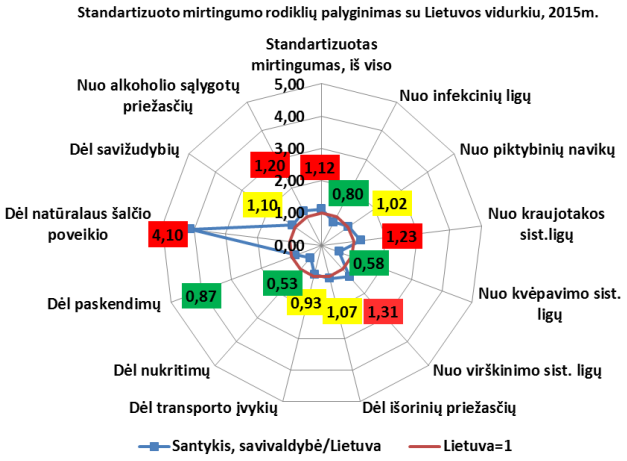
Žemiau pateiktuose paveiksluose galima pamatyti vidutinės gyvenimo trukmės (1 pav.) Joniškio rajono savivaldybėje palyginimą su Lietuvos ir apskričių rodikliais, bei grafiką, kuriame savivaldybės rodikliai pagal pagrindines ligų grupes ir kelias specifines išorines mirties priežastis palyginami su Lietuvos vidurkiu.

1 Pav. *Vidutinė gyvenimo trukmė, Joniškio rajono savivaldybės palyginimas su Lietuvos ir apskričių vidurkiais, 2015 m.*
Šaltinis: HISIC, SEC skaičiavimai.

Šiame paveiksle (2 pav.) pateikiamas standartizuoto mirtingumo rodiklių pagal pagrindines mirties priežastis analizė ir interpretavimas – palyginimas savivaldybėje ir Lietuvoje. Skaičiuojamas

savivaldybės ir Lietuvos vidurkio santykis. Žalia spalva pavaizduotas mirtingumo rodiklis, kurio reikšmė yra daugiau nei 10 proc. mažesnė už Lietuvos vidurkį, raudona – kai reikšmė yra daugiau nei 10 proc. didesnė už Lietuvos vidurkį, o geltona – kai mirtingumo rodiklis atitinka Lietuvos vidurkį.

2 pav. *Joniškio rajono standartizuoto mirtingumo rodiklių palyginimas su Lietuvos vidurkiu, 2015 m.*

Šaltinis: HISIC, SEC skaičiavimai.

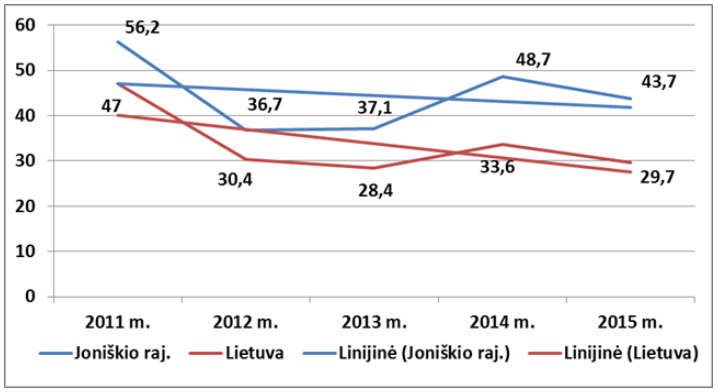
II. SPECIALIOJI DALIS

2.1. ATRINKTŲ RODIKLIŲ DETALI ANALIZĖ IR INTERPRETAVIMAS

2.1.1. Ilgalaikio nedarbo lygis

Ilgalaikio nedarbo lygio analizė savivaldybėje yra būtina įgyvendinant LSP tikslo „*Sukurti saugesnę socialinę aplinką, mažinti sveikatos netolygumus ir socialinę atskirtį*“ uždavinį „*Sumažinti skurdo lygį ir nedarbą*“ bei ieškant šios problemos priežasčių ir sprendimo būdų.

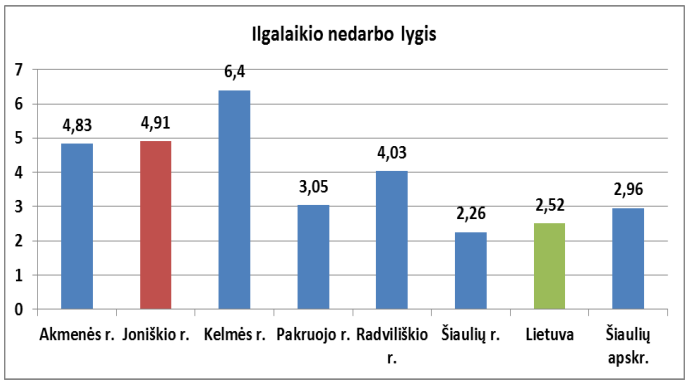
Kaip galima matyti iš žemiau pateikto paveikslo (3 pav.) ilgalaikių bedarbių skaičius Joniškio rajono savivaldybėje ir Lietuvoje mažiausias buvo 2012-2013 metais. Lietuvos darbo biržos duomenimis, 2012 m. darbo paklausa augo, buvo įregistruota daugiau laisvų darbo vietų neterminuotam darbui. Joniškio rajono savivaldybėje 2015 metais buvo užregistruoti 725 ilgalaikiai bedarbiai, tai sudaro 43,7 proc. nuo visų bedarbių (1666 bedarbiai). Ilgalaikių bedarbių skaičius 2015 metais buvo 5 proc. mažesnis nei 2014 m. (891 ilgalaikiai bedarbiai iš 1830 bedarbių).

3 pav. *Ilgalaikių bedarbių dalis 2011-2015 m. pabaigoje, Lietuvoje ir Joniškio rajone, proc.*

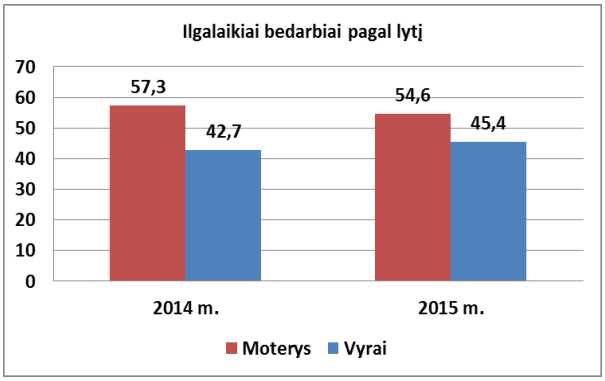
Šaltinis: Lietuvos darbo birža

Ilgalaikio nedarbo lygis Joniškio rajono savivaldybėje yra antras pagal dydį Šiaulių apskrityje ir beveik du kartus (1,9 karto) didesnis nei Lietuvoje (4 pav.). Žemiausias ilgalaikio nedarbo lygis apskrityje yra Šiaulių rajone ir Pakruojo savivaldybėje.

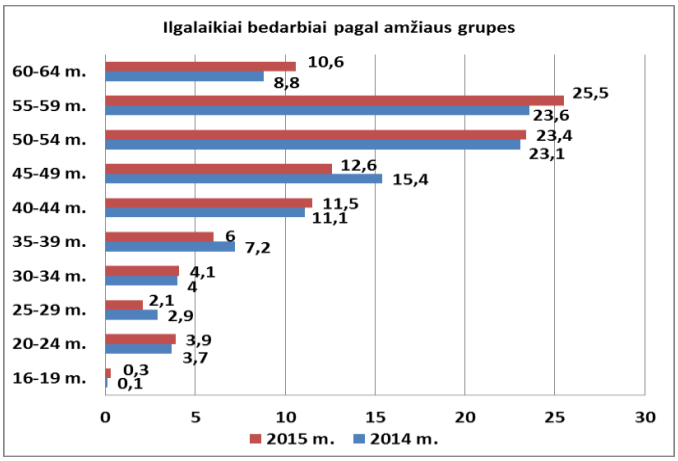

4 pav. *Ilgalaikio nedarbo lygis, Lietuvos, Šiaulių apsk., Šiaulių r., Joniškio, Pakruojo, Kelmės, Akmenės ir Radviliškio rajonuose, 2015 m.*

Šaltinis: HISIC

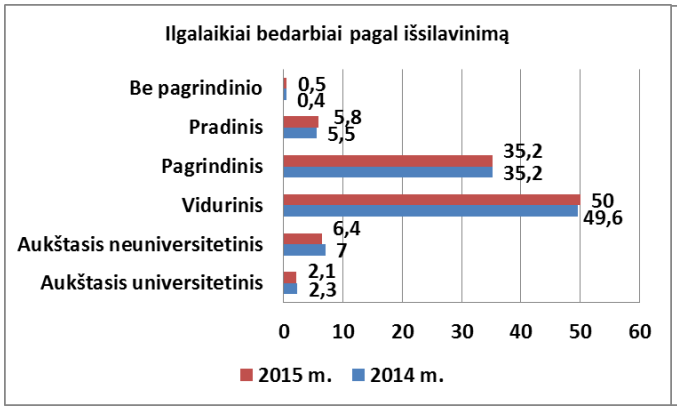
5 pav*. Ilgalaikiai bedarbiai pagal lytį, 2014-2015 m. pabaigoje, proc.*

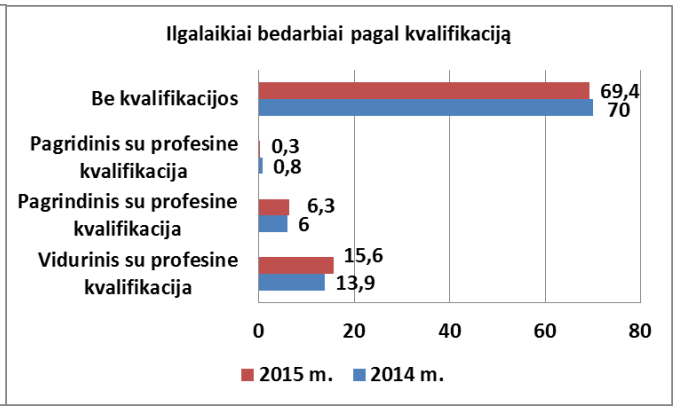
6 pav. *Ilgalaikiai bedarbiai pagal amžiaus grupes, 2014-2015 m. pabaigoje, proc.*

Šaltinis: Lietuvos darbo birža

Didžioji dalis ilgalaikių bedarbių yra 50-59 metų amžiaus, turintys pagrindinį arba vidurinį išsilavinimą, asmenys be profesinės kvalifikacijos. 2015 metais Joniškio savivaldybėje darbo neturėjo 417 moterų ir 347 vyrai, t. y. daugiau nei pusė (54,6 proc.) ilgalaikių bedarbių - moterys.

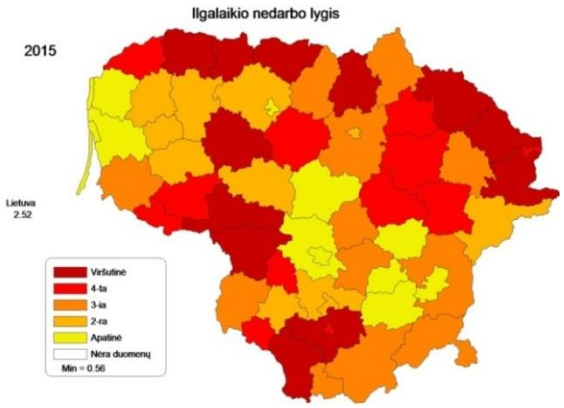
7 pav. *Ilgalaikiai bedarbiai pagal išsilavinimą, 2014-2015 m. pabaigoje, proc.*

8 pav. *Ilgalaikiai bedarbiai pagal kvalifikaciją, 2014-2015 m. pabaigoje, proc.*

Šaltinis: Lietuvos darbo birža

Žemėlapyje (9 pav.) matome, kad ilgalaikio nedarbo lygis Šiaulių apskrityje aukštas ne tik Joniškio rajono savivaldybėje, panaši situacija yra ir Akmenės rajone.

9 pav. *Ilgalaikio nedarbo lygis Lietuvoje, proc., 2015 m.*

Šaltinis: HISIC

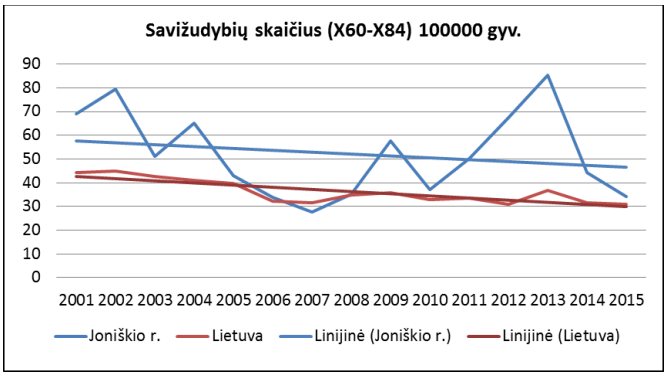
Ilgalaikio nedarbo lygis, kaip vienas iš veiksnių turinčių įtakos mirtingumui dėl savižudybių, yra labiausiai paplitęs šalies periferijoje.

2.1.2. Mirtingumas/standartizuotas mirtingumas dėl savižudybių (X60-X84)

Aukšto mirtingumo rodiklio dėl savižudybių analizė savivaldybėje yra būtina įgyvendinant LSP tikslo *„Sukurti saugesnę socialinę aplinką, mažinti sveikatos netolygumus ir socialinę atskirtį“* uždavinį *„Sumažinti skurdo lygį ir nedarbą“* bei ieškant šios problemos priežasčių ir sprendimo būdų.

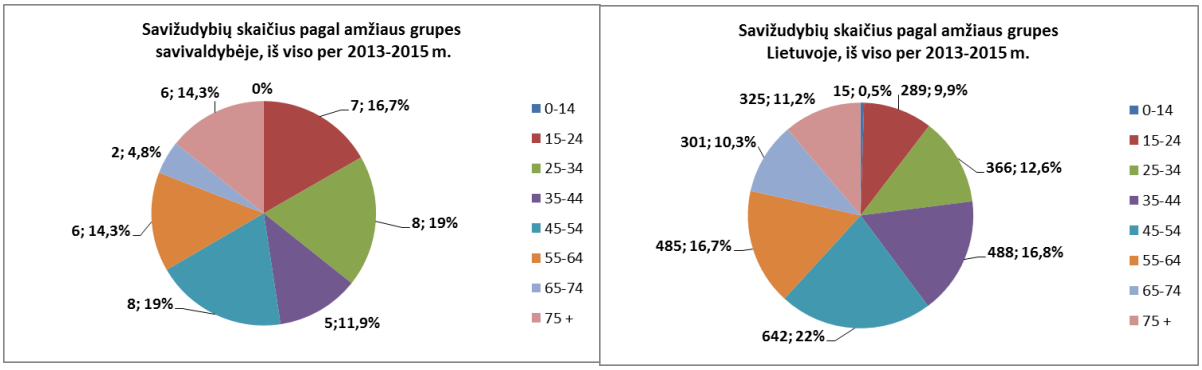
Kaip galima matyti iš žemiau pateikto paveikslo (3 pav.), savižudybių skaičius Joniškio rajono savivaldybėje ir Lietuvoje palaipsniui mažėja, tačiau išlieka pakankamai aukštas. Per 2013-

2015 m. savivaldybėje nusižudė 42 asmenys, 2015 m. – 8 asmenys (2014 m. – 13 asmenų). Visi nusižudžiusieji 2015 m. buvo vyrai. Joniškio rajono gyventojų mirtingumo dėl savižudybių rodiklis 2015 m. sudarė 34,08 atvejus tenkančius 100000 gyventojų (2014 m.- 54,04/100000 gyv.), Lietuvoje šis rodiklis siekė 30,84/100000 gyv. Joniškio rajono vyrų mirtingumas tenkantis 100000 gyv. sudarė 72,9 atvejus.

3 pav. *Joniškio rajono ir Lietuvos gyventojų savižudybių rodiklis, atvejų skaičius 100000 gyv., 2001-2015 m.*

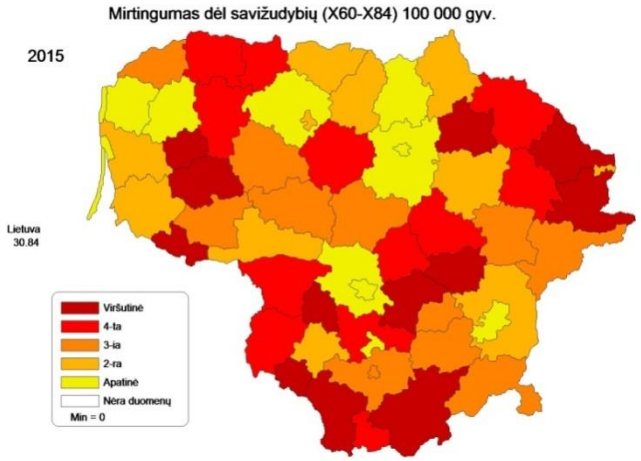
Šaltinis: HISIC.

4 pav. *Joniškio rajono savivaldybės ir Lietuvos gyventojų savižudybių analizė pagal amžiaus grupes,2013- 2015 m.*

Šaltinis: HISIC.

Iš pateikto paveikslo (5 pav.) (mirtingumo dėl savižudybių Lietuvos savivaldybėse palyginimo žemėlapio), galima matyti, kad situacija palyginus su kitais rajonais nėra blogiausia, tačiau susirūpinimą kelia vyrų savižudybės.

5 pav. *Standartizuotas mirtingumo dėl savižudybių rodiklio Lietuvoje, atvejų skaičius 100000 gyv., 2015 m.*

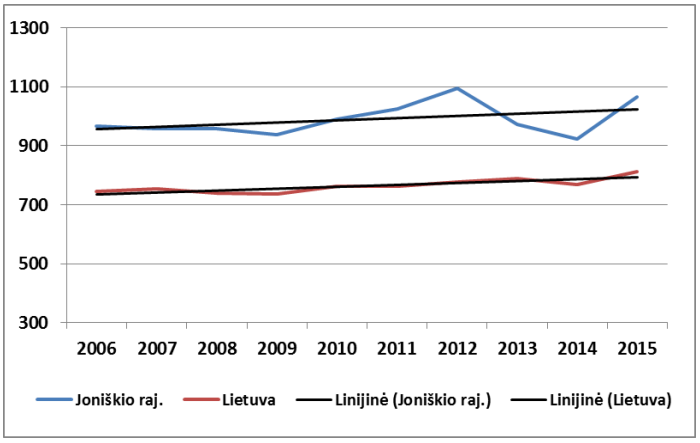
Šaltinis: HISIC

Joniškio rajono savivaldybės mirtingumo dėl savižudybių rodikliui įtakos turi ir didelis ilgalaikio nedarbo lygis, kuris veikia fizinę ir psichinę žmogaus sveikatą.

2.1.3. Mirtingumas/standartizuotas mirtingumas nuo kraujotakos sistemos ligų (I00-I99)

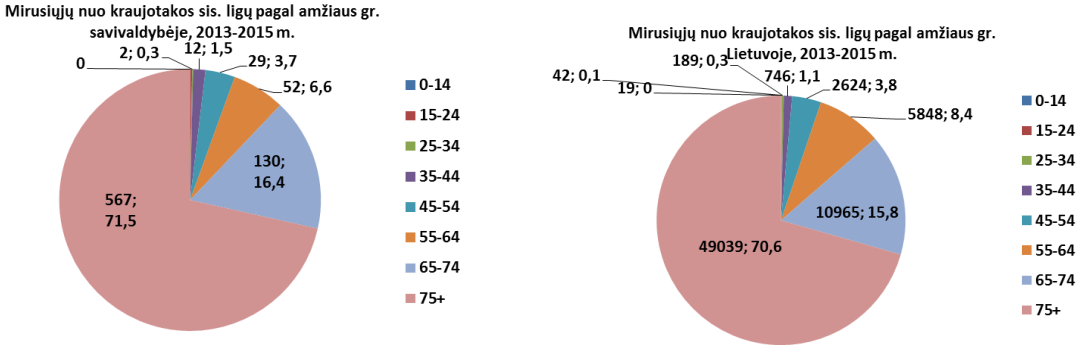
Didelio mirtingumo analizė savivaldybėje yra būtina įgyvendinat LSP tikslo „Užtikrinti kokybišką ir efektyvią sveikatos priežiūrą, orientuotą į gyventojų poreikius“, uždavinį „Stiprinti lėtinių neinfekcinių ligų prevenciją ir kontrolę“, bei ieškant šios problemos priežasčių ir sprendimo.

Kaip matyti iš pateikto 9 pav. standartizuotas mirtingumo nuo kraujotakos sistemos ligų rodiklis Joniškio rajone yra didesnis už Lietuvos vidurkį bei stebimas nuoseklus augimas. Joniškio rajone daugiausiai gyventojų miršta dėl kraujotakos sistemos ligų. 2015 metais nuo kraujotakos sistemos ligų mirė daugiau nei pusė, t .y. 62,7 proc. (Lietuvoje – 56,5 proc.) visų mirusiųjų. Nuo šių ligų 2015 m. Joniškio rajone mirė 250 asmenų (2014 m. – 222 asmenys), iš jų vyrai sudarė 38,4 proc., moterys – 61,6 proc. Joniškio rajone 2015 m. mirusiųjų moterų nuo kraujotakos sistemos ligų buvo 1231,7 atvejai iš 100000 gyv., vyrų – 874,8/100000 gyv. Lietuvoje 2015 m. mirusiųjų nuo kraujotakos sistemos ligų 2015 m. buvo 812,0 atvejų tenkančių 100000 gyv., Joniškio rajone – 1064,9/100000 gyv.

9 pav. Joniškio rajono ir Lietuvos gyventojų standartizuoto mirtingumo nuo kraujotakos sistemos ligų, atvejų skaičius 100000 gyv., 2001-2015 m.

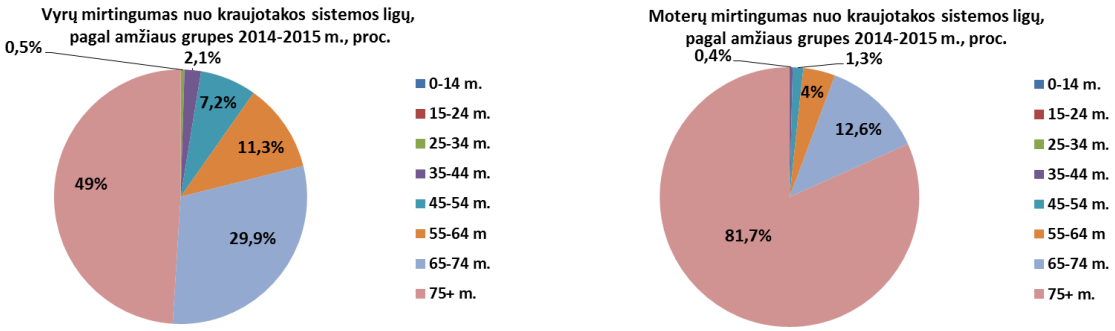
Analizuojant mirtingumą pagal amžių nustatyta, kad tiek Lietuvoje (86,4 proc.), tiek savivaldybėje didžiąją dalį (87,9 proc.) mirusiųjų nuo kraujotakos sistemos ligų sudarė 65 m. ir vyresni asmenys.

10 pav. Joniškio rajono savivaldybės ir Lietuvos gyventojų mirtingumo nuo kraujotakos sistemos ligų analizė pagal amžiaus grupes, 2013-2015 m.

Šaltinis: HISIC

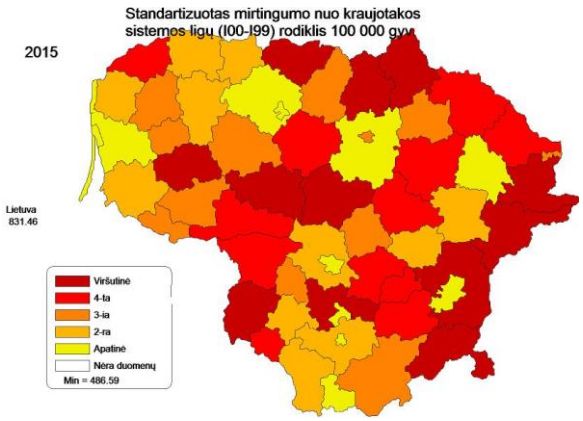
Iš pateikto paveikslo (11 pav.) matyti, kad vyrų ir moterų mirtingumas nuo kraujotakos sistemos ligų pagal amžių skiriasi. Moterų mirtingumo rodiklis aukštesnis, tačiau aštuonios iš dešimties (81,7 proc.) moterų nuo šių ligų miršta sulaukusios 75 metų ir daugiau. Tuo tarpu vyrai nuo kraujotakos sistemos ligų miršta ženkliai jaunesni. Beveik penktadalis (18,5 proc.) vyrų nuo šių ligų miršta sulaukę vos 45-64 metų amžiaus, t.y. darbingo amžiaus, kas trečias (29,9 proc.) - 65-74 metų.

11 pav. Joniškio rajono gyventojų mirtingumas nuo kraujotakos sistemos ligų analizė pagal lytį ir amžiaus grupes, 2014-2015 m.

Šaltinis: HISIC

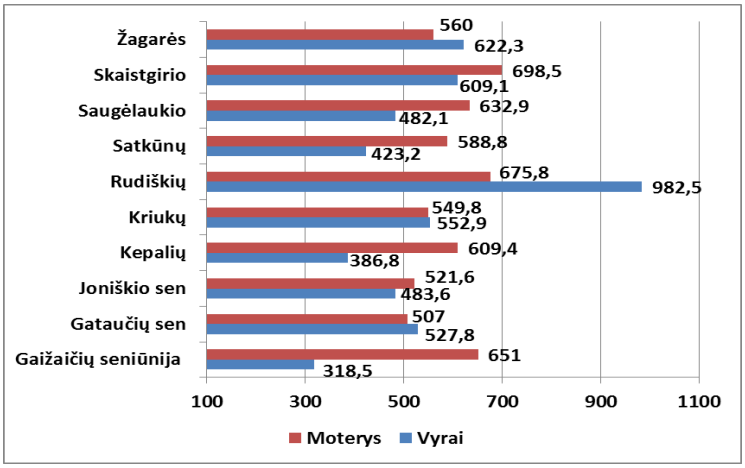
Žemėlapyje (11 pav.) pateikta, kad Joniškio rajono savivaldybėje mirtingumas dėl kraujotakos sistemos ligų yra didžiausias Šiaulių apskrityje. Didesnis mirtingumas nuo šių ligų nustatytas tik Šalčininkų, Švenčionių, Ignalinos ir Vilkaviškio rajonuose.

11 pav. Standartizuoto mirtingumo nuo kraujotakos sistemos ligų rodiklis Lietuvoje, atvejų skaičius 100000 gyv., 2015 m.

Šaltinis: HISIC

Rudiškių seniūnijoje 2015 m. vyrų standartizuotas mirtingumas nuo kraujotakos sistemos ligų rodiklis yra didžiausias Joniškio rajone, 100000 gyventojų teko 982,5 atvejai. Šioje seniūnijoje yra įsikūrę senelių globos namai, tai gali būti viena iš priežasčių, dėl kurios nustatytas didelis vyrų mirtingumas nuo kraujotakos sistemos ligų. Didžiausias (698,5/100000 gyv.) moterų standartizuotas mirtingumas nuo kraujotakos sistemos ligų buvo Skaistgirio ir Rudiškių seniūnijose. Mažiausias (318,5/100000 gyv.) vyrų mirtingumas nuo šių ligų registruotas Gaižaičių seniūnijoje, moterų – 507/100000gyv.) Gataučių seniūnijoje.

12 pav. Standartizuoto mirtingumo nuo kraujotakos sistemos ligų rodiklis Joniškio rajone, pasiskirstymas pagal seniūnijas, atvejų skaičius 100000 gyv., 2015m.

Šaltinis: HISIC

IŠVADOS

Ilgalaikio nedarbo lygis Joniškio rajone po truputi mažėja, tačiau vis dar išlieka didelė problema. Asmenys, kurie neranda darbo ilgiau nei metus laikomi ilgalaikiais bedarbiais ir yra bene pažeidžiamiausia socialinė grupė. Didžiąją dalį ilgalaikių bedarbių sudaro asmenys su pradiniu ar viduriniu išsilavinimu (85,2 proc.), menkus įgūdžius ar žemą kvalifikaciją turintys asmenys (69,4 proc.), greitai į pensiją išeisiantys (36,1 proc.). Daugiau nei pusė ilgalaikių bedarbių - moterys (54,6 proc.), vyrai sudarė 45,4 proc.

Savižudybių skaičius – labai svarbus rodiklis, atspindintis visuomenės psichinės sveikatos būklę. Tiek Lietuvoje, tiek Joniškio rajone ypatingai aktuali vyrų savižudybės problema. Per 2011-2015 metų laikotarpį Joniškio rajono savivaldybėje nusižudė 72 asmenys, iš kurių vyrai sudarė 86,1 proc. 2013 metais Joniškio rajone nusižudė 21 asmuo, iš kurių 90,5 proc. sudarė vyrai. 2015 metais savo noru iš gyvenimo pasitraukė 8 vyrai (100 proc.).

Mirtingumas nuo kraujotakos sistemos ligų Joniškio savivaldybėje aktuali problema jau daug metų. Per 2011-2015 metų laikotarpį nuo kraujotakos sistemos ligų mirė 1253 asmenys, t. y. vidutiniškai po 250 asmenų kasmet. Moterų mirtingumas nuo kraujotakos sistemos ligų didesnis nei vyrų, tačiau vyrai miršta nuo šių ligų jaunesni.

REKOMENDACIJOS

1. Siekiant mažinti ilgalaikio nedarbo lygį rajone:
   - ypatingas dėmesys turi būti skiriamas elgsenos pokyčių kaitai, ypatingai žalingų įpročių prevencijai;
   - riboti alkoholinių gėrimų pardavimo vietų skaičių, taip mažinant alkoholio prieinamumą;
   - stiprinti profesinį mokymą ir užimtumo rėmimą.
2. Siekiant sumažinti savižudybių skaičių Joniškio rajone svarbu:
   - stiprinti visuomenės psichikos sveikatą ir užtikrinti psichikos sutrikimų prevenciją;
   - mažinti alkoholinių gėrimų bei neteisėtą narkotinių, psichotropinių medžiagų prieinamumą;
   - informuoti visuomenę, ypač jaunimą, apie psichoaktyviųjų medžiagų daromą žalą sveikatai ir aplinkai;
   - užtikrinti vaikų ir jaunimo užimtumo didinimą, aktyvų laisvalaikio praleidimą, skatinant tėvus daugiau laiko praleisti kartu su vaikais.
3. Siekiant mažinti Joniškio rajono gyventojų mirtingumą nuo kraujotakos sistemos ligų būtina stiprinti prevencijos priemones:
   - didinti gyventojų informuotumą apie širdies ir kraujagyslių ligų didelės rizikos asmenų atrankos ir prevencinių priemonių programą;
   - skatinti įvairių amžiaus grupių asmenų fizinį aktyvumą;
   - skatinti gyventojus keisti mitybos įpročius sveikatai palankią linkme;
   - vykdyti žalingų įpročių prevenciją.